

Pietarsaaren varhaiskasvatuksen arviointi 2021

Pietarsaaren varhaiskasvatusta on arvioitu Webropol-kyselyn kautta. Kysely lähetettiin huoltajille Päikyn kautta. Kohderyhmänä olivat huoltajat, joilla on lapsia kaupungin päiväkodeissa, perhepäivähoidossa, esiopetuksen aamu- ja iltapäivähoidossa sekä Tallbon päiväkodissa. Kysely oli avoinna 17.11.–28.11.2021 välisenä aikana. Tallbon päiväkodin lasten huoltajille kysely oli avoinna lisäksi 30.11.–6.12.2021 välisenä aikana, sillä ilmeni, että Tallbon päiväkotipuuttui varhaiskasvatuspaikkojen luettelosta ensimmäisessä lähetyksessä (1. kysymys, Lapseni varhaiskasvatuspaikka).

Kysely jakautui kolmeen pääalueeseen:

1. Viihtyminen ja turvallisuus

2. Arvot ja toimintakulttuuri

3. Tiedotus ja yhteistyö

Hallintoon yhteydessä olleille oli lisäksi muutamia kysymyksiä.

Arviointiin sisältyi väittämiä, johon otettiin kantaa valitsemalla viidestä vastausvaihtoehdosta:

(1) Täysin eri mieltä

(2) Osittain eri mieltä

(3) En tiedä?

(4) Osittain samaa mieltä

(5) Täysin samaa mieltä

Kyselyn päätteeksi oli mahdollista kommentoida vapaasti Pietarsaaren varhaiskasvatusta (Risuja/Ruusuja/Kehitysehdotukset). Avoimia vastauksia saatiin yhteensä 97.

Kooste kaikista vastauksista liitteessä B.

Tulokset ja toimenpidesuunnitelmat

Kyselyyn saatiin yhteensä 331 vastausta eli 193 vähemmän kuin vuoden 2020 arvioinnissa, jolloin vastauksia saatiin 524. Vastausten osuudet jakaantuivat seuraavalla tavalla:

Päiväkotiperhepäivähoito: 281 (2021) / 445 (2020)

Esiopetuksessa olevien lasten aamu- ja iltapäivähoito: 50 (2021) / 79 (2020).

Edellä mainituissa ryhmissä oli 8.9.2021 päivättyjen tilastojen mukaan yhteensä 789 lasta.

Vastausprosentti on valitettavasti laskenut. Kysely oli laajempi kuin vuoden 2020 kysely ja saattaa olla, että se koettiin sekä vaikeammaksi että liikaa aikaa vieväksi, jolloin vastauksia saatiin vähemmän.

1. Viihtyminen ja turvallisuus

Kaikkien väitteiden keskiarvo on välillä 4,3–4,7, mikä on hyvin myönteinen tulos. Yleisesti ottaen lapset ja heidän huoltajansa vaikuttavat viihtyvän ja tuntevansa olonsa turvalliseksi.

Väittämä *”Koen, että henkilöstö puuttuu ongelmiin ja ristiriitatilanteisiin”* sai matalimman keskiarvon (4,3) ja 52 vastaajaa vastasi ”En tiedä”. Joko ongelmia ja ristiriitoja ei ole koettu, tai väittämään on vaikea ottaa kantaa.

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on valtakunnallisiin suunnitelmiin perustuvien suunnitelmien pohjalta muotoilla monipuolinen ja korkealaatuinen toiminta tarjoamalla jokaiselle lapselle mahdollisuus merkitykselliseen lapsuuteen ja hyvään elämän alkuun, punomalla yhteen leikki, opetus ja hoito pedagogisesti toimivaksi kokonaisuudeksi.

Pandemiavuosi on tuonut sekä perheille että henkilöstölle todella suuria paineita, mutta hyvällä yhteistyöllä on onnistuttu ylläpitämään toimiva varhaiskasvatus. Henkilöstölle on jatkuvasti tarjottava täydennyskoulutusta, jotta he voivat ylläpitää ja kehittää ammattitaitoaan. Tiloja ja varusteita on tarkastettava säännöllisesti ja niitä on päivitettävä, jotta toiminnalle voidaan tarjota tarkoituksenmukainen ja viihtyisä ympäristö. Hyvään perehdytykseen on panostettava, jotta voidaan jo alusta alkaen luoda perusturvallisuus ja viihtyminen. Huoltajien toiveet pyritään täyttämään mahdollisuuksien mukaan.

2. Arvot ja toimintakulttuuri

Kaikkien väittämien keskiarvo on välillä 4,2–4,6, mikä on hyvin myönteinen tulos. Yleisesti ottaen lapset ja heidän huoltajansa vaikuttavat olevan tyytyväisiä toimintaan.

Väittämä *”Koen, että varhaiskasvatuksen arvot näkyvät toiminnassa”* saa matalimman keskiarvon (4,2). Valtaosa vastaajista on täysin tai osittain samaa mieltä, 59 vastaajaa kokee, etteivät he tiedä asiasta eli arvopohja ei ole riittävän näkyvä. Arvopohjaan kuuluvat tärkeimmät avainsanat, joiden tulee leimata toimintaa ja muistuttaa meitä siitä, että lapset ovat keskipisteessä ja työskentelemme heitä varten. Turvallisuus, Lapsen itseisarvo, Ammatillisuus, Terveellinen ja kestävä elämäntapa ja Kunnioitus ovat arvoja, joiden tulee näkyä varhaiskasvatuksen arjessa, päivittäin. Vapaisissa vastauksissa tuodaan esiin mm. sukupuolittietoisuutta.

Tasaisen ja laadukkaan palvelun ylläpitämiseksi on tärkeää rekrytoida pätevää henkilöstöä, panostaa jatkuvaan täydennyskoulutukseen ja jatkaa varhaiskasvatussuunnitelman toteuttamista. Henkilöstön kehittämisalueita kartoitetaan järjestelmällisesti erilaisilla arviointityökaluilla, tavoitteena ammatillisuuden nostaminen. Vuonna 2022 korostetaan herkkyyttä ja johtamista.

Hyvän toimintakulttuurin edellytyksenä on toimiva johtaminen ja henkilöstörakenne. Organisaatorakennetta ja työhyvinvointia on arvioitu hiljattain ja arviointi tuo tärkeää tietoa kehittämisen jatkolle.

Toiminnan ja yksilöllisten tarpeiden mukaisen tuen sopeuttamisen osalta vuonna 2022 saadaan kaksi uutta asiaa. Varhaiskasvatussuunnitelma päivitetään ja tuen periaatteet aloittavat kolmivaiheista mallin noudattamisen syksyiltä alkaen. Ruotsia ja

suomea toisena kielenään puhuvien lasten kielen kehittymisen tukemista varten laaditaan suunnitelma tulevana vuonna.

Varhaiskasvatus osallistuu Jamppi-hankeeseen vuonna 2022. Hanke tarjoaa säännöllistä liikkumisen iloa päiväkodeissa Anna Wiik-Högnäsin johdolla. Henkilöstö saa vinkkejä ja ideoita ja osan ohjelmasta voi toteuttaa ulkona. Lasten digitaalisiin taitoihin panostava Lärstigen (oppimisen polku) käynnistyy tammikuussa 2022 ja myös sen voi toteuttaa osittain ulkona. Tabletti kädessään voi esim. valokuvata mielipaikkansa metsässä. Päiväkotiin palatessa voidaan jatkaa työskentelyä kootun aineiston pohjalta.

3. Tiedotus ja yhteistyö

7 väittämää 11:sta saa keskiarvon 4,1–4,5, eli vastaajien enemmistö on osittain tai täysin samaa mieltä kuin annetut väittämät. Neljä muuta väittämää, joiden keskiarvo on 3,7–3,9, koskevat tiedotusta netissä, tietoa lapsen päivästä, vanhempainkokouksia ja Prionia. Näissä väittämissä on verrattain suuri osuus En tiedä -vastauksia, mikä osoittaa kehittämisen tarvetta.

Covid-19-pandemia on koskettanut koko yhteiskuntaa ja rajoitukset ovat myös vaikuttaneet varhaiskasvatukseen ja rajoittanut huoltajien fyysistä läsnäoloa hoidossa. Luonnolliset eteisessä käytävät keskustelut ovat jääneet pois. Vanhempainkokouksia on peruttu ja VASU-keskustelut on käyty puhelimitse. Olosuhteet eivät ole parhaat mahdolliset kodin ja varhaiskasvatuksen väliselle hyvälle vuoropuhelulle. Tiedotuksen on silti toimittava ja voimme kaikki parantaa asiaa käyttämällä olemassa olevia työkaluja.

Prion oli kyselyä tehdessä melko uusi työkalu ja monet kokevat, ettei sovellus ollut vielä täysin käytössä. Se saa kuitenkin myönteistä palautetta ohjelmaa jo pitemmän aikaa käyttäneiltä, jotka kokevat, että lapsen päivästä on saatu aiempaa enemmän tietoa. Prion on pedagogisen dokumentoinnin väline, kun taas Päikky on sähköinen ohjelma, jossa varataan hoitoajat ja rekisteröidään lasten läsnäolot.

Kotisivua on kehitettävä. Tiedotusaineiston oltava selkeämpää ja helpommin saatavilla. Piakkoin julkaistaan Vuosikalenteri, jossa on selkeämpää tietoa varhaiskasvatuksen toimintavuodesta. On tärkeää, että huoltajat tuntevat osallisuutta ja tuntevat toiminnan.

Vuonna 2022 huoltajat saavat mahdollisuuden varhaiskasvatuksen arviointiin sekä touko- että lokakuussa. Keväällä arviointi tapahtuu omassa päiväkodissa ja syksyllä kyselyn muodossa.

4. Hallinto

Vastaajista 48,6 % on ollut yhteyksissä hallintoon vuonna 2021. Kaikkien väittämien keskiarvo on 4,5 ja 4,6 välillä, eli palveluun ollaan suurimmaksi osaksi tyytyväisiä.

Varhaiskasvatuksen hakumenettely hoidetaan nykyisin suomi.fi -palvelun kautta ja päätös paikan myöntämisestä sekä maksusta lähetetään ensisijaisesti sähköisesti. Toivomuksena on, että päätökset kirjoitetaan selkeämmin ja ymmärrettävämmin.

Liite A

Irtisanomislomake on sähköisessä muodossa ja muutosilmoituksen voi tehdä sähköisesti lokakuusta 2021 lähtien.

Varhaiskasvatusmaksuihin liittyvät perusteet määritellään laissa.

Varhaiskasvatuksessa tulee olla varhaiskasvatuksessa olevien lapsien määrään, heidän ikäänsä ja varhaiskasvatuksessa päivittäin viettämäänsä aikaan suhteutettuna riittävä määrä henkilöstöä. Hoitoaikojen varaaminen vaikuttaa ruoka-annosten tilaamiseen sekä toiminnan suunnitteluun, jonka henkilökunta toteuttaa yhdessä lasten kanssa. Päikyssä on nykyään toiminto, joka varoittaa hoitoajan ylittymisestä.

Huoltajien kommentit ovat tärkeitä laadukkaan varhaiskasvatuksen kehittämistyössä. Kyselyn tulokset esitetään varhaiskasvatusjaostossa ja kehittämisalueet viedään eteenpäin työstettäväksi. Tulokset julkaistaan lisäksi varhaiskasvatuksen verkkosivuilla.